
ИВАН ВАЗОВ

ДЪЩЕРЯТА НА ПИЛАТА

– Източно сказание –

В ония дни управителят на Дамаск, Клавдий Рикс, беше много опечален: прекрасната му съпруга Попея, щерка на Понтийски Пилата, който заповядаше от името на цезаря в Йерусалим, беше постигната от зла болест – разслабление. Нейните красиви членове се бяха схванали, чудното ѝ тяло бе изгубило своята гъвкавост и подвижност и само на носилка, увита в багряно кадифе, под атлазен покров, болната можеше да излиза извън града и да гледа разкошните градини, що го заобикаляха като един красен венец.

Две години откак Попея беше я слетяла тая напаст, а надежда за изцеление нямаше. Нахалос мъжът ѝ привикваше от далечни страни най-вещи лекари и чутни чародейци, и учени, да гледат жена му и да ѝ помогнат със силата на изкуството си. Техните знания, усилия и опитност оставаха немощни пред упоритостта на болката, която приковаваше прекрасната млада римлянка на едно място.

Най-после един пътник, пристигнал от Йерусалим, се яви при болната и ѝ обади, че в юдейската земя се е появил някакъв си магесник, именуем Иисус Назарянин. Той вършел чудеса над болните: разслабените дига на крака и им повръща прежното здраве и сила, на слепите – зрението и даже умрелите възкресява.

И възрадва се от тая вест Попея, и извика:

– Ще ида, ще ида при тоя магесник! Ще му заплатя щедро с безценните си камъни, ще му оставя скъпата си огърлица от зелени елмази, която струва пет града юдейски, само нека ме изцери.

Но странникът ѝ каза:

– Прелестна Попейо! Нищо от това няма да ти помогне пред Назарянина: той сам ходи дрипав и бос, живее със сиромасите, мрази всичките световни суети, и ако му занесеш още толкова съкровища, пак няма да спечелиш благоволенieto му.

– Но какво трябва да сторя, за да получа изцеление от ръката му? – извика безпокойно болната.

– Той иска от ония, които прибягват до неговата помощ, само едно нещо: да вярват в него.

И удиви се Попея от тия думи на пътника, помисли няколко време, като си допря до челото белоснежната ръка, която блещеше от светлика на драгоценни украшения, и пак запита:

– Да вярвам в него? А какво да вярвам?

– Да вярваш, че той е син Божий.

– Син Божий? Ето едно нещо, което не разбирам.

И дълго още разпитва странника.

Много дни и нощи Попея прекара в размишления. И като гледаше своите вцепени членове, в разцвета на младостта ѝ, тя проливаше сълзи и плачеше като дете. Но в душата ѝ все повече и по-ясно израстваше образът на тайнствения непознат магесник, който се наричаше син Божий и който можеше да извършва чудеса, надминаващи границите на човеческия ум и сила. И заедно с това желанието ѝ да придобие предишното си здраве и млада пъргавина усилваше в сърцето ѝ нетърпението да се срещне с тоя чуден човек, готова дори да повярва в неговата божественост.

„Щом той стои по дух и по сила така далеко от човеците, трябва да е близо до божествата: само боговете са толкова всемогъщи, та с един поглед, с един помисъл да изцеряват безнадеждно болните. Нашите богове не щяха да ми помогнат – да изпитам силата на Бога, на когото тоя Назарянин обявява, че е син.“

И вярата растеше в душата ѝ.

Попея реши да иде в Йерусалим, дето ѝ се каза, че най-лесно може да срещне Иисуса. Но като знаеше, че мъж ѝ няма да склони, щото една горда и високородна римлянка да се унижава с молба пред един презрян еврейски магесник, тя обяви на Клавдий, че горещо желае да посети баща си. Тая прищявка, изпълнението на която беше свързано с толкова труд и умора за една жена в положението на Попея, слиса Клавдий.

Но нейните молби и настоявания бяха тъй неотстъпни, щото той най-после не можа да откаже на любимата си страдаща жена, положи я в богата колесница с пухови копринени възглавници и я изпрати с най-верните си слуги към юдейската земя.

И след като пътува три дни по друма, който лъкатуши по източните поли на Ливанските планини с високите кедри, Попея пристигна в юдейската земя и къде обяд на четвъртия ден, като мина на север от Йосафатовата долина, приближи с колесницата си до Йерусалим.

Това се случи току-що преди еврейската пасха.

И когато да се запъти към северната врата на града, видя, че из нея беше излязло множество народ, сред което светеха шлемове на римски конници. И това множество се запътваше по посока на запад, към ближния гол хълм.

Попея гледа шествието, без да знае значението му, и продължи пътя си.

Пред самата порта тя срещна един римски центурион на кон, който беше също тръгнал с няколко войника по дирята на множеството. Заповяда да спрат и попита центуриона къде отива тоя народ.

– Ще бъде разпнат на оня рът осъденият на смърт развратител на народа, Иисус Назарянина! – отговори той, като се поклони на светлата щерка Пилатова.

– Не бива! Не бива! – извика уплашена Попея. – Нека да спрат наказанието! Искам това!

Но офицеринът обяви, че само Пилат може да отмени заповедта си. Но че додето се получи това отменяване, ще мине време, и престъпникът ще е вече разпнат.

И той се чудеше за участието Попеино към един жалък лъжец и смутител, обречен на смърт от самия еврейски народ.

А Попея, смутена и отчаяна, обърна поглед към Голгота, дето се беше спряло вече множеството и дето се готвеше нещо страшно...

– Занесете ме по-скоро там! Той не трябва да умре! – извика тя на хората си.

И намериха набързо носилка, понеже до върха Голгота колесница не можеше да иде, и понесоха прекрасната Попея по каменливия хълм.

Когато се изкачиха на върха, Попея в ужас видя изправени вече там три кръста и на всеки от тия кръстове висеше по един човек. Съдбата се беше изпълнила!

По заповед на Попея разтикаха тълпата, която обикаляше с глъч и груби ръмжения кръстовете, и сложиха носилката близо до тях. Под средния кръст беше паднала при-маляла една жена еврейка, а две други, с лица, облени със сълзи, със счепкани от скръб и отчаяние ръце, гледаха мъченика, комуто из раните на ръцете и нозете течаха червени кървави струи.

Попея, безмълвна и неподвижна, впи скръбни погледи към страдалното лице на Христа, по чиито благи черти се четяха ужасните мъки на разпятието.

И с бузи, облени със сълзи, заедно с другите жени, гледаше разпнатия. Бедната Попея се силеше да срещне поне веднаж погледа му, в който, въпреки неописуемите телесни страдания, светеха през мрежата на скръбта зари от благодост и кротост. Но очите на Христа, устремени тихо в плачещата му майка, нито веднаж не погледнаха към Попея.

– Спаси ме! – шепнеше тя и не сваляше погледа си от лицето на Христа.

Внезапно тихият поглед на Христа се вдигна от майка му и се спря върху римлянката. Очите на римлянката и на Иисуса се срещнаха. И няколко мига той я гледа с такова добро, скръбно, дълбоко изражение!... И веднага от силата на тоя поглед, който прониза като небесна искра цялото ѝ същество, тя почувствува едно дълбоко и общо сътресение и нещо ново, сладко, бодро изпълни душата ѝ и тялото.

Пилат чакаше върху горното стъпало на мраморните стълби на палата си своята разслабена дъщеря, предизвестен вече за нея, изпълнен с тревога и учудване, защото целта на посещението ѝ му беше непозната.

Когато я видя, че тя се зададе в колесницата си с лице нажалено, той ѝ простря ръце, като очакваше да му я изнесат догоре и да я прегърне нежно.

Но Пилат видя в изумление как Попея слезна сама от колесницата, отстрани с един повелителен знак слугите му, като ѝ подлагаха златообшитата носилка, и сама се започва чевръсто и леко по мраморните стъпала, с пъргавина на ливанска газела...

И като се метна на врата на смаяния си баща, разплакана, тя извика:

– Татко! Вие убихте днес един бог!

И всичките гледаха това чудо, зяпнали.